

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ ਜੇ.

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2014 ਦਾ CWP ਨੰ 1223

ਸਤੰਬਰ 27, 2016

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਧਾਰਾ .14 ਅਤੇ 226—ਅਪੰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995—S.47—ਟੀਚਿੰਗ ਫੈਲੋ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ— ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ-ਪਦ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ- ਉਸਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ- ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਕਿ 100/- ਰੁਪਏ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ - ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ - ਘੱਟ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ - ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਰਵਾਈ 1995, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ।

ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਗਏ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਹੈ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ 'ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਪਾਹਜ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ।

(ਪਰਾ ੭)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਪਹਿਲ ਪਹਿਲੀ ਦੱਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਭਾਵ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ" ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਪਹੁਦਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਕੁਝ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਦੁਕਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੇਪਣ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਆਰ.ਡੀ. ਸ਼ੈਟੀ ਬਨਾਮ. ਇੰਟਰਨੈਟੀਨੋਅਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1628, ਈ.ਪੀ. ਰੋਯੱਪਾ ਬਨਾਮ. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ AIR 1974 SC 555 ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 597.

(ਪਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ-ਰਹਿਤ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੋਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਨਮਾਨੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 10)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ, 1995 ਦੇ

ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ .

(ਪਰਾ 11)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕਪਿਲ ਕੱਕੜ ।

ਪੰਕਜ ਮੁਲਵਾਨੀ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ।

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਮਿਤੀ 1.11.2012 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ (ਅੰਕੜਾ P-16), ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੀਚਿੰਗ ਫੈਲੋ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ SC (R&O) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ 5.9.2007 ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਿੰਗ) ਵਿੱਚ ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ./ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੀਚਿੰਗ ਫੈਲੋਜ਼ ਦੀਆਂ 9998 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਭਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) 30.9.2007 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੋਸਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 11 ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੁਰਸ਼ ਅੰਗਰੀਣ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਕੋਟੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ 8 ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 2012 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 16377 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 2012 ਦਾ ਸੀਓਸੀਪੀ ਨੰਬਰ 3487 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮਾਣਗਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 1.11.2012 ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਆਰ ਐਂਡ ਓ) ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਿਤੀ

1.11.2012 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਅਸਰ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ), ਐਕਟ, 1995 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ, 1995 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 2.5.1997 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 3% ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 11,40 ਅਤੇ 71 ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ 2011 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 23921 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 21.12.2011 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 15017, 2012 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨੀਰੂ ਢੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 7.8.2012, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-20 ਅਤੇ ਪੀ-21 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(4) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਸੀ ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ। . ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ 45.795 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਅੰਕ 48.969 ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ 100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ.

(5) *(Daya Chaudhary, J.)* ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।

(6) ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 5.9.2007 ਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀਚਿੰਗ ਫੈਲੋ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਕੋਟੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ 8 ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 2012 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 16377 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 2012 ਦਾ ਸੀਓਸੀਪੀ ਨੰਬਰ 3487 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਿਤੀ 1.11.2012 ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਅੰਕ 45.795 ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗਿਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਅੰਕ 48.969 ਸਨ।

(7) ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਗਏ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ।

'ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ,

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੀਜਾ ਦੌਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 2012 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 16377 ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 2012 ਦਾ ਸੀਓਸੀਪੀ ਨੰਬਰ 3487 ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ।

(8) ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ ਤਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 16 ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੰਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(9) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ"। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 25/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ" ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ "ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ" ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਪਹੁਦਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ

ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ (Baya-Chaudhary, J.) ਗੈਰ-ਮਨੁੱਖੀਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਜੇਕਰ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਰ ਡੀ ਸ਼ੈੱਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਟੀਨੋਅਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ¹, ਈਪੀ ਰਾਏੱਪਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ² ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ³।

(10) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੋਟਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਨਮਾਨੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(11) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ, 1995 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ।

(12) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ 2010 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12886 ਵਿੱਚ ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ , ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। 2.5.1997 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ , ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(13) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 11 ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 8 ਅਸਾਮੀਆਂ ਹੀ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 14125 ਸਿਰਲੇਖ ਵਜੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ

1ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1628

2ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 555

3ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 597

17.8.2015 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕਾਰਜ-ਏ-ਵਿਜ਼ ਇੱਛੁਕਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹੈ।

(14) ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

-

"47. ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ:-

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਰਾ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਘਟਾਏਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ।

(2) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(15) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅੰਗਰੀਣ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਤੀ 5.9.2002 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਹੌਲ. ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

(ਏ) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੰਗਰੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਹਲਚਲ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੁਕਾਵਟ ਰਹਿਤ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(b) ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅੰਗਰੀਣ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ। ਉੱਥੇ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਅੰਗਰੀਣ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(c) ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੀਣ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 1.11.2012 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-16) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਦਹੀਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।